

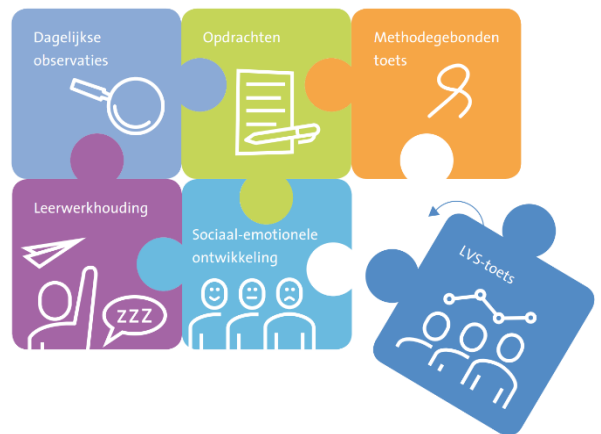
Onze kijk op ontwikkeling

Kindcentrum Willibrord

Februari 2023

Inhoud

In dit document beschrijven we hoe we de ontwikkeling van kinderen zien en volgen. We maken hierbij gebruik van verschillende soorten informatie, zoals in de afbeelding hiernaast is te zien. Alle puzzelstukjes zijn even belangrijk; zo is het stukje “leerwerkhouding” even belangrijk als het stukje “sociaal-emotionele ontwikkeling”. In de praktijk zijn de stukjes niet altijd even groot. Afhankelijk van wat een kind, de groep en/of de leerkracht nodig heeft, kan de nadruk op een “puzzelstukje” verschuiven.

Informatie over het kind wordt vormgegeven in het portfolio van het kind. Het portfolio bevat informatie vanuit het kind en/of de leerkracht. Samen wordt bekeken welke informatie een mooie aanvulling is in het portfolio. Bij de jongere kinderen heeft de leerkracht een grotere rol. Bij oudere kinderen is het kind zelf steeds meer richtinggevend, naast de informatie van de leerkracht.

Gedurende het jaar is het portfolio van het kind in te zien. Tweemaal per jaar vult de leerkracht het portfolio aan met vakinhoudelijke informatie.

Bij de start van het jaar voeren we een startgesprek. In februari en juni bieden we de mogelijkheid tot een ouder-kind gesprek. De gesprekken worden zoveel mogelijk met het kind erbij gevoerd.

Bij ieder puzzelstukje geven we onze kijk op ontwikkeling weer, zodat duidelijk is hoe wij tegen de gehele ontwikkeling van het kind aankijken.

Hierbij richten we ons op:

- Dagelijkse observaties
- Opdrachten
- Methode gebonden toetsen
- Leerwerkhouding
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Leerling Volg Systeem

Daarnaast geven we in dit document inzicht in:

- Communicatie
- Wat we doen als we ons zorgen maken om de ontwikkeling van een kind
- Welke afspraken er zijn

Dagelijkse observaties

De leerkracht volgt dagelijks de ontwikkeling van het kind. Waar een leerkracht naar kijkt, is ontwikkeling in de breedste zin van het woord. Is een kind blij op school? Gedraagt hij/zij zich zoals we van hem/haar gewend zijn? Is er iets dat aan hem/haar opvalt? Is er iets in de omgeving van het kind waarmee we rekening moeten houden?

Opdrachten

Naast de dagelijkse observaties kijken we ook specifiek naar waar het kind mee bezig is. Hoe gaat het kind om met de opdracht die hij/zij krijgt? Dit kunnen allerlei soorten opdrachten zijn. Een korte opdracht aan het kind, zoals een opdracht voor het kind in de speelhoek, maar ook een opdracht om een onderzoek te doen of een opdracht om bepaalde lessen te maken en daarmee vaardigheden in te oefenen.

Gedurende de dag bekijkt de leerkracht hoe een kind is omgegaan met deze opdracht en wat dit betekent voor het volgende aanbod. Kan een kind al een volgende stap aan? Moet er meer worden inge oefend? Of is juist meer uitdaging nodig omdat het kind deze opdracht al beheerst?

Methode gebonden toetsen

Toetsen zijn bij ons specifieke momenten waarop we de ontwikkeling van het kind bekijken. Een toets is een meetmoment. De leerkracht kan de resultaten daarvan op verschillende momenten inzetten. Soms om vooruit te kijken, soms voor het proces, soms om te bekijken of informatie ook blijft hangen.

Toetsen kunnen worden afgenomen om informatie in te winnen over de ontwikkeling van het kind. Ook kan een toets worden afgenomen om te bekijken of een kind het proces van "leren leren" goed kan doorlopen. Hierbij ligt de nadruk dus op het inprenten van bepaalde kennis, zoals topografie, de tafels, Engelse woordjes enz...

Wanneer bepaalde vaardigheden in een periode zijn inge oefend, kan er ook een toetsmoment plaatsvinden om te bekijken of het kind de materie goed beheerst en kan toepassen. We denken hierbij bijvoorbeeld aan een rekentoets nadat drie weken is ge oefend met een bepaald onderdeel van klokkijken, of een dictee nadat met een bepaalde spellingscategorie is ge oefend.

Daarnaast kan ook worden bekeken wat nodig is in het aanbod voor de komende tijd. Bij de jonge kinderen bekijken we spelenderwijs bijvoorbeeld hoe de letterkennis is, gecombineerd met een stukje ruimtelijk inzicht. Dit zegt iets over de volgende stap in leesontwikkeling. Hierbij "toets" je dus vooraf, om het aanbod passend te maken voor de komende periode. Hier staat ook met nadruk het woord "toets" tussen aanhalingstekens. Dit proces kan namelijk nooit resulteren in een onvoldoende. Het zegt iets over het aanbod voor de komende tijd.

Een toets kan dus op diverse manieren worden ingezet en is altijd bedoeld om de ontwikkeling van het kind te ondersteunen.

Leerwerkhouding

De leerwerkhouding van een kind is een belangrijke factor in de ontwikkeling. Als je goed weet hoe een kind zich verhoudt tot wat het te leren heeft, kun je daar nog beter op aansluiten. Leert het kind door te doen, te oefenen en te ervaren? Of leert het kind door erover te lezen en de kennis toe te passen?

Daarnaast willen we kinderen uitdagen om nieuwe dingen te leren, nieuwsgierig te maken, te leren hoe ze vragen stellen, te leren hoe ze moeten omgaan met moeilijke taken, hulp vragen... allemaal belangrijke vaardigheden. Ook kijken we naar de mate waarin een kind zich kan concentreren, hoe een kind zijn werk start en hoe een kind een taak kan afronden.

De leerkracht creëert situaties waarbij een appèl wordt gedaan op de leerwerkhouding van het kind. Dit komt terug in de dagelijkse observaties en deze worden cyclisch gevolgd. Denk hierbij aan het bouwen aan zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zorgvuldigheid, doorzettingsvermogen, samenwerken en kritisch reflecteren.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Als school willen we de kinderen leren positief te denken over zichzelf en de ander. Hiervoor maken we gebruik van het aanbod vanuit de Kanjertraining. We hebben afspraken, deze gelden voor de kinderen én de volwassenen in ons kindcentrum.

Als kinderen zich veilig voelen op locatie, zullen ze zich beter ontwikkelen. Dit puzzelstukje is in de afbeelding net zo'n groot stukje als de andere stukjes. In de praktijk bestaat, naar ons idee, de hele rand van de puzzel hieruit. Kinderen moeten weten dat ze goed zijn zoals ze zijn. Altijd. Soms doe je iets wat niet prettig is voor de ander. Dat is niet erg, want in gedrag kun je keuzes maken, en dat leren we de kinderen. We geven lessen in "keuzes maken en het zien van de gevolgen van deze gemaakte keuzes" en we bekijken de kinderen deze lessen ook buiten de lessen kunnen toepassen. Een waardevol proces waar ze hun gehele leven profijt van zullen hebben!

Natuurlijk zien we niet altijd alles. Daarom volgen we dit ook met behulp van het Kanjervolgsysteem. De leerkrachten vullen digitale observatievragen in, en als de kinderen iets ouder zijn, doen ze dit zelf ook. Bij zorg kunnen ook de ouders hierin een rol spelen. In de hogere groepen worden ook de onderlinge relaties en sociale veiligheid onderzocht, door middel van digitale vragenlijsten die de kinderen invullen.

Leerling Volg Systeem

Een of tweemaal per jaar, afhankelijk van de toets, nemen we ook methode onafhankelijke toetsen af. Deze toetsen volgen of het kind de aangeboden leerstof over een langere tijd nog steeds kan toepassen. Een methodetoets wordt gebruikt om het aanbod van de afgelopen drie weken te volgen. De methode onafhankelijke toets wordt gebruikt om het aanbod van het afgelopen (half) jaar te toetsen.

Wij gebruiken hiervoor "Leerling in Beeld" vanuit Cito. Zij hebben de leerdoelen in beeld gebracht die kinderen gedurende hun schoolontwikkeling aangeboden moeten krijgen en in bepaalde mate moeten beheersen.

De resultaten van deze toetsen nemen we vanzelfsprekend mee in ons aanbod. Merken we dat een kind het klokkijken toch nog niet volledig beheerst, dan zorgen we dat hij/zij bij een volgend aanbodmoment gestructureerd extra instructie krijgt.

De resultaten van deze toetsen zijn niet gericht op voldoende of onvoldoende. We willen dat alle kinderen voldoende groeien. Het gaat ons hierbij niet om een vergelijking met de rest van Nederland, iets waar verschillende toetsaanbieders zich wel op richten. Natuurlijk kunnen we ons voorstellen dat u wel een inschatting wilt hebben. In het portfolio en/of in het gesprek zullen we hiervoor aandacht hebben.

Niet iedereen bereikt hetzelfde einddoel. Kinderen stromen uit naar diverse scholen voor vervolgonderwijs, met verschillende niveaus. Ons doel is ieder kind op een passende plek te krijgen. Die passende plek vind je door alle puzzelstukjes in de juiste verhouding tot een geheel te leggen.

We geven een advies over het niveau voor het vervolgonderwijs. Bij dit advies gebruiken we alle puzzelstukjes. Onze ervaring is dat ons advies door het voortgezet onderwijs wordt overgenomen. Voortgezet onderwijs scholen gaan steeds meer uit van de gehele ontwikkeling van het kind, waarbij ze groot vertrouwen hebben in het advies van de basisschool. Het staat u vrij zelf een school benaderen en een ander niveau aanvragen.

Het is landelijk verplicht een doorstroomtoets af te nemen. Deze toets vindt vanaf 2024 in de winter plaats. Wanneer een kind hoger scoort op deze doorstroomtoets, zijn we verplicht om het niveau naar boven bij te stellen. Bij een lagere score op deze toets passen we het niveau niet aan. Wij maken hierbij gebruik van de IEP toets.

Communicatie

Het portfolio van het kind is altijd op school in te zien. Op twee momenten in het jaar geven we het portfolio mee en kunt u het rustig thuis bekijken.

In het begin van het schooljaar voeren we altijd een startgesprek met de leerkracht, de ouders en het kind. Doel van het gesprek is om het kind te laten vertellen wat hij/zij wil bereiken dit schooljaar en wat nodig is in ondersteuning. Wat is helpend op school, en wat niet?

In januari/februari plannen we weer gesprekken in. Hierin bespreken we samen de voortgang. Wat lukt al goed? Waar heeft het kind nog hulp bij nodig? Wat is er nodig vanuit huis, of juist vanuit school?

Aan het einde van het schooljaar is het gesprek op initiatief van de leerkracht, en is een gesprek dus niet standaard. Soms is het fijn om even met elkaar helder te bespreken wat volgend schooljaar nodig is. Soms is het fijn om even terug te kijken op dit schooljaar. En het is fijn trots te zijn op wat het kind allemaal al heeft bereikt.

Wat als we ons zorgen maken?

Als we ons zorgen maken over uw kind is onze manier van werken als volgt;

Stap 1. We gaan eerst op groepsniveau aan de slag met de normale groepsstructuren op organisatieniveau en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Zoals bijvoorbeeld het GIP model, het gebruik van de blokjes en de Kanjertraining.

Stap 2. Als dat niet afdoende blijkt, bekijken we wat er binnen de groep op individueel niveau nodig is voor een kind en zetten dat in. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een study buddy, bepaalde stappenplannen of extra kanjerlessen.

Stap 3. Pas als het in de groep niet lukt, bekijken we wat er buiten de groep nodig is en welke middelen we hebben om in te zetten. Gesprekken, hulp en/of oefeningen buiten de groep.

Stap 4. Als er meer expertise nodig is, vragen we hulp aan het Samenwerkingsverband en starten we een Multidisciplinair overleg (MDO) waarbij ook de ouders, leerkrachten, directie en de Intern begeleider betrokken zijn.

Bij stap 3 en 4 is het, in samenspraak met de leerkracht en de Intern begeleider, ook mogelijk dat er vanuit de thuissituatie externe hulp aangevraagd wordt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een Sta Sterk of faalangst training.